AMERIKANSKI SLOVENEC

List za slovenski narod v Ameriki in glasilo K. S. K. Jednote.

43. ŠTEVILKA. JOLIET, ILLINOIS, 17. JUNIJA 1913. LETNIK XXII.

ZAKONODAVCI PRED POČITNICAMI.

Zadnji teden 48. državnega zakonodajstva ima rešiti vse polno vprašanj.

SKORO PRETEP V ZBORNICI.

Poslanec Gorman iz Peorije dejanski napadel voditelja "suhačev".

Springfield, Ill., 15. jun. — Z jutrišnjim dnem se prične zadnji teden 48. državnega zakonodajstva, in pričakuje se, da donese zadnjih pet dni večjo mero resnične zakonodaje, nego vse dosedanje zasedanje.

Springfield, Ill., 13. jun. — V poslanski zbornici državnega zakonodajstva illinoiškega se je nocoj malo po 6. uri komaj preprečil splošen pretep. Poslanec Thomas N. Gorman iz Peorije je dejansko napadel svojega tovariša George H. Wilsona, voditelja suhačev, in ga treščil ob tla.

S pomočjo Homer J. Ticea in nekaterih drugih pametnih poslancev se je posrečilo govorniku McKinleyu, da je spet napravil mir in preprečil javen izbruh sovražnosti med pristaši Gormana in Wilsona.

Richardsonova predloga zoper zloglasne hiše je bila v razpravi in poslanec Holaday iz Danvilla je govoril zoper načrt zakona, ko se je primeril vmesni dogodek.

G. Wilson se je podal na demokratično stran zbornice in pogovarjal z več "suhači". Naenkrat je zaklical Gorman z glasom, da ga je bilo slišati po vsej zbornici: "Glejte, da se poberete, Vi kramarska duša, — idite, kamor spadate!"

G. Wilsona odgovor ni bil dovolj glasan, da bi ga povsod slišali, in na prigodek se niso dalje ozirali. Na povratku do svojega sedeža na republikanski strani zbornice pa je Wilson zadel ob svojega nasprotnika. To pot ni Gorman, ki je močan velikan po postavi, niti črhnil, nego je zamahnil in Wilson je ležal na tleh. Njegov padec je bil slišen, in vsa zbornica je bila [illegible] sporu. Z [illegible] trudom so spravili prijatelji Gormana do njegovega sedeža, dočim se je Wilson, ki je bil videti napol omamljen, spet oddehnil in je poizkušal pojasniti, kaj se je pripetilo.

Poslanec O'Rourke je izjavil: "Wilson se je poslužil nasproti Gormanu izraza, ki ga ne bi smel rabiti noben gentleman."

Govornik McKinley je bil najprej neodločen, ali naj vsled vmesnega dogodka sejo odgodi. Posl. Tice ga je opozoril na to, da preti za slučaj odgoditve splošen pretep. Govornik je poslušal dobri nasvet in čez nemirno četrt ure spet napravil red.

Mokrašem v veselje.

Springfield, Ill., 12. jun. — Predlogi o stanovanjskem okrožju je bil danes po lastnih mislih njenih najtoplejših zagovornikov zadan smrtni udarec. V senatu je bil popoludne sprejet amendement (popravek), ki dovoljuje prodajo alkoholnih pijač v količinah najmanj enega galona v vsakem protisalunskem okraju za porabo kupcu v njegovem stanovanju ali članom njegove družine.

Pristaši predloge mislijo, da se sme po novi določbi v kateremkoli suhem okraju odpreti trgovina s pijačami za prodajo piva, vina ali žganja na debelo v količinah najmanj enega galona in da se sme ta tekoča hrana uživati celo na licu mesta, to se pravi tam, kjer je bila kupljena.

Spet izkušnja o naobraženosti.

Washington, D. C., 12. jun. — Kongresnik Burnett iz Alabame je danes naznanil, da misli jutri še enkrat predložiti zbornici Burnett-Dillinghamovo predlogo. Ta predpisuje, kakor znano, naobrazbeno izkušnjo in druge korenite izpremembe obstoječih priselitvenih zakonov.

G. Burnett je pojasnil svojo namero takole:

"V zadnjem času sem članom nove zbornice 'otipal zobe' in spoznal, da bi naredbo za omejitev priseljevanja podpirali z večino skoro 3 proti 1."

Burnett-Dillinghama predloga je bila v zadnjem zasedanju v obeh zbornicah sprejeta, a od tedanjega predsednika Tafta vetirana ali zavržena. Vkljub zavržbi po predsedniku je bila v senatu zopet sprejeta, dočim jo je poslanska zbornica z znatno večino odklonila. S tem je bila videti predloga zapečatena.

Naobrazbena izkušnja zahteva od vseh priseljencev v starosti nad 16 let, da znajo angleški ali katerikoli evropski jezik čitati in pisati. Izjeme tvorijo samo najbližji sorodniki ameriških državljanov.

Po določilih predloge so nadalje osebe, ki nimajo pravice do naturaliziranja, izključene od priselitve, razun, če obstoja pogodba, ki odreja njihovo pripustitev.

Roosevelt v Južno Ameriko.

Buenos, Aires, 12. jun. — Iz zanesljivega vira se je danes semkaj naznanilo, da bo imel bivši predsednik Theodore Roosevelt tekom tega poletja v Južni Ameriki več predavanj o napredku Združenih Držav na družabnem in trgovinskem polju.

Tolažilno zagotovilo.

Washington, D. C., 12. jun. — V poljedelskem ministrstvu mislijo, da bo nenavadno mrzlo vreme, ki je bilo zaznamovati zadnje dni v raznih pokrajinah Združenih Držav, napravilo letini le malo škode. Department doslej še ni dobil uradnih poročil, a veščaki izražajo že sedaj svoje prepričanje, da ne bo nedostajalo sadja ali zelenjave.

50 oseb utonilo.

Peterburg, 10. jun. — Petdeset oseb je utonilo v jutro 5. junija, ko se je pogreznil parnik, ki je hotel prepeljati čez Čeptovo večje število oseb na poti v cerkev povodom svečanosti ruskega Vnebohoda. Tozadevna brzojavka je dospela šele davi iz Vyatke.

ZASLIŠEVANJE PRIČ SE NADALJUJE.

V Charlestonu, W. Va., izpričal bivši guverner, da je moral razglasiti nagli sod.

SLUČAJ ŠE SILNO ZAMOTAN.

Pa vse kaže, da se godila rudarjem velika krivica.

Charleston, W. Va., 15. jun. — Slučaj rudniških posestnikov westvirginskih pride jutri pred senatni odbor v preiskavo rudarskega štrajka. Danes so njihovi odvetniki dokončali sestavo prič, ki bodo zaslišane v svrho, da dokažejo, da so rudniški posestniki "nekrivi" za strašne razmere v štrajkovnem okolišu.

Charleston, W. Va., 12. jun. — Nad 100 rudarjev se je zglasilo že davi zarana, da predlože senatnemu odboru svoje pritožbe in izpovejo o dogodkih v premogovem okrožju med časom razglasitve obsednega stanja po guvernerju Glasscocku. Kot glavna priča je imel priti zadnji. Odbor hoče izvedeti od njega, kateri vzroki so ga napotili, da je razglasil vojno pravo.

Guverner je izpričal, da je izdal ono povelje, ko je bil pozvan in so oblastva izjavila, da niso položaju kos. Zaslišba je bila kratka.

Nadaljnja priča je bil mlad rudar imenoma Seachrist. Neki odvetnik rudniških posestnikov ga je ostro izpraševal, da se je zagovarjal proti obtožbi, da je bil eden tistih, ki so podjeli dne 10. februarja oborožen naskok na kraj Mucklow. Odvetniki štrajkarjev pa so podali prigovor proti vsakemu posebnemu izpraševanju in z uspehom. Rudniške posestnike zagovarjajo odvetniki Z. T. Vinson, E. W. Knight in C. C. Watts; rudarje pa odvetniki F. S. Monnet, nekoč generalni pravdnik države Ohio, S. Steadman iz Illinoisa, M. M. Belocher in H. W. Houston. V imenu rudniških posestnikov sta bili podani dvoji izjavi, v katerih izrekajo ti svojo "nekrivdo" glede obtožb, ki so obsežene v resoluciji, s katero je bila odrejena preiskava. V izjavah se dviga protiobtožba, da so bili odgovorni za razmere "United Mine Workers of America" v svojem poskusu, da organizirajo rudarje, pri čemer da so bili nasilni. Rudniški posestniki taje obstanek peonaže (nekake sužnosti) in se vzklicujejo na to, da je v tem zmislu izšla preiskava pravosodnega departmenta zavezne vlade; taje, da so bili poštni ali priselitveni zakoni kršeni in državljani oropani svojih ustavnih pravic. Za razglasitev naglega sodstva da je odgovoren bivši guverner Glasscock in za nadaljevanje istega guverner Hatfield, vendar da je bila ta naredba neizogibno potrebna, ker so rudarji rabili orožje, kakor hočejo dokazati.

Res obtežilnega zaključka tudi današnja zaslišba ni prinesla.

Preiskava se bliža koncu.

Charleston, W. Va., 13. jun. — S preiskavo razmer v okolišu rudarskega štrajka v West Virginiji pooblaščeni senatni odbor namerava dognati samo še nagibe in vzroke, ki so vedli do štrajka. Preiskava na licu mesta se ima potem smatrati za končano. Pričevanje bivšega guvernerja Glasscocka in civilnih oblastev v okraju Kanawha je dovršila oni del preiskave, ki se je bavil z namišljeno protiustavno prijetbo in obsodbo državljanov.

Bivši guverner Glasscock in zastopniki civilnih oblastev omenjenega okraja so zagovarjali kot priče razglasitev naglega sodstva jasno in glasno. "Uvaževal sem," je izjavil g. Glasscock med drugim, "da sta se nahajala okraja Pain Creek in Cabin Creek v vojnem stanju in da je imela torej volja vojaškega poveljnika veljavo kot najvišji zakon."

Upor na Filipinih.

Manila, 12. jun. — Utrdbe upornih Morov pod vodstvom sultana iz Jola v okraju Bagsag so bile po daljšem srditem boju zavzete od ameriških čet. Američani imajo obžalovati 6 mrtvih. Število ranjencev je 12.

Manila, 12. jun. — Ob naskoku ameriških čet na utrdbe Morov pri Bagsagu padli Američani so bili dva prostaka stotnije "M" 8. zaveznega pešpolka, trije 51. stotnije "Scoutov" in eden 29. stotnije. Poročnik Edwin Rackly je bil obstreljen v nogo.

Število mrtvih se označa kot majhno, če se vzame v poštev trdovratni odpor Morov. Naskok je bil dobro pripravljen, in Američani se niso varali nad domnevo, da se bodo Mori obupno branili. Zato so bile za naskok zbrane vse razpoložne čete.

Pehota je bila ojačena s četo konjištva, 7 stotnijami "Scoutov" in 2 baterijama topništva.

Glavno taborišče Morov je bilo zavzeto, a posrečilo se jim je, da so utekli v gorovje in se umaknili za drugo utrdbo. Pričakuje se, da se brez velike težave s pomočjo topov posreči, pregnati sovražnika tudi odondod.

Brigadir John Pershing, poveljnik ameriških čet v Mindonau, izjavlja, da [illegible] ko se vsem domačinom [illegible] na otoku odvzame orožje in spet napravi mir.

Dr. Friedmann se vdaja.

New York, 11. jun. — Dr. F. Friedmann je dal zdravstvenemu uradu v New Yorku včeraj na razpolaganje čist izdelek svojega seruma in obenem prosil dovoljenja, da sme zdraviti jetične bolnike v mestu s svojim zdravilom. Predno se odloči o tem, hoče oblastvo, ki mu načeluje dr. Lederle, preizkusiti učinkovitost ali moč seruma.

Charlton se izroči.

Washington, D. C., 10. jun. — Zavezno najvišje sodišče je odredilo danes izročitev Porter Charltona na Italijo. Zadnji se ima tamkaj tožiti radi umora svoje soproge na Komskem jezeru leta 1910.

Po razpravi teorije o blaznosti je sprožil sodnik Lurton glavno vprašanje, namreč, ali se more po pogodbi z leta 1868. kak ameriški državljan izročiti Italiji na temelju tam izvršenega zločina.

Italija v sličnem slučaju ne izroči svojega podanika na Združene Države. Zadnja okolnost je torej povzročila vprašanje, ali je smatrati omenjeno pogodbo še za vezalno.

Charlton je presedel tri leta v državni ječi v New Jerseyu. Njegov oče, bivši zavezni sodnik za Portorico in sošolec bivšega predsednika Tafta, je vse poizkusil, da ubrani izročitev svojega sina.

Mlad morivec.

Aurora, Ill., 12. jun. — Deček v kratkih hlačah, po zunanjosti kacih 12 ali 13 let star, s prostodušnim nasmehom, kakor bi bil poklican z igrišča in je radoveden izvedeti, kaj se hoče od njega, je prišel davi v urad kaznilnice v Springfieldu, da se bo tu v dosmrtnem zaporu pokoril za umor neke matere in njenih dveh otrok. Deček je bil Herman Coppes, 14 let star. Umoril je gospo Mamie Sleep in njena dva otroka, 2letnega dečka in 4letno hčerko, blizu njene farme pri Elginu. Mater je ustrelil in otroka ubil s sekiro.

To je najmlajši jetnik, ki je bil kdaj oddan v kaznilnico.

Skrivnosten umor.

Galesburg, Ill., 10. jun. — Profesor Charles Lindhoff, 45 let, učitelj goslanja, je bil kmalu po polnoči v svojem stanovanju, 143 W. Water str., umorjen. Morivec ni zapustil najmanjšega sledu, zato policija ne more preiskovati. Lindhoff se je ob 1. uri vrnil iz nekega koncerta in takoj tiho podal v svojo spalnico. Naenkrat je počil strel in sin in hči sta hitela pogledat, kaj se je pripetilo. Oče je ležal umirajoč v svoji krvi. Morivec je utekel skoz okno.

NEMŠKI CESAR OBHAJA JUBILEJ.

25. obletnico, kar je zasedel prestol po svojem očetu cesarju Frideriku III.

NEBROJ TUJCEV V BERLINU.

Slavnosti se pričele včeraj po vsej nemški državi.

Jubilej.

Berlin, 15. jun. — Petindvajseta obletnica, kar je cesar Viljem II. zasedel prestol, se je obhajala danes mirno, ker je bila obenem obletnica smrti cesarjevega očeta, Friderika III.

Cesar in cesarica sta se udeležila spominske službe božje dopoludne v cerkvi potsdamske posadke, in potem je cesar položil venec na grobnico svojega očeta. Potem je sprejel v novi palači bivše člane prvega polka telesne straže, v katerem je bil stotnik v letih 1880—1881.

Vsi člani cesarske rodovine, razun prestolonaslednika, so se zbrali v novi palači h kosilu. Zvečer so se cesar in cesarica in njuni gostje vrnili v berlinski grad.

Pravi jubilej se prične jutri zjutraj z budnico v grajskem dvoru.

Veliko tujcev se je zbralo v Berlinu, in gneča po cestah je velika. Policija ni kos položaju, in posledica so motenja prometa.

Unter den Linden, katera cesta je sijajno okrašena, je bilo v nedeljo toliko ljudi, da so dohod skozi Brandenburger Tor in od gradu prepovedali.

Morda nikdar poprej ni bilo toliko tujcev v Berlinu. Vreme je krasno.

Srbska vlada odstopila.

Belgrad, 15. jun. — Srbska vlada, v kateri je bil g. Pašić prvi minister in minister zunanjih stvari, je odstopila danes.

Priprave na štrajk.

Boston, Mass., 13. jun. — 7000 uslužbencev po nadulićnih železnicah v mestu Bostonu [illegible] pripravlja na štrajk, [illegible] če delodavci ne privolijo v [illegible] zahteve. Uslužbenci po nadulićnih železnicah zahtevajo doplačo in krajši delovni čas; pravijo, da je delovna doba po 11 ur na dan predolga in žele, da se skrajša na 9 ur. Družba izjavlja, da zahtevi ne more ustreči, ker bi po skrajšanem delovnem času morala nastaviti 2000 nadaljnjih delavcev.

Astorjeva zapuščina.

New York, 13. jun. — Vrednost zapuščine Col. John Jacob Astorja, ki je storil smrt pri potopu parnika "Titanic", se je danes uradno precenila na $86,966.611. Od te vsote dobijo: Vincent Astor, $68,964,499; Madeline Force Astor, $7,678,896; Muriel Astor, $4,856.758, in John Jacob Astor, sin iz drugega zakona, $2,922.672.

Pravijo, da je zapuščina največja, ki se je kdaj v tej deželi uradno precenila. Stroški cenitve so bili zelo nizki vsled dogovora, da so naloženi na polovico zapuščini in na polovico državi newyorški, ne da bi bile potrebne usluge strokovnjakov.

Vrednost zapuščine v zemljiški lastnini znaša okrog $63,100,000 in v osebni lastnini skoro 25 milijonov.

Zarota zoper Gomeza.

Willemstad, Curacao, 13. jun. — Pravkar so dospele sem podrobnosti o nedavnih nemirih v Venezueli, ki so se začasno končali s tem, da so bili mnogi odličnjaki dejani v zapor pod obtožbo, da so zasnovali zaroto zoper vlado.

Iz tozadevnih poročil je razvidno, da so zarotniki nameravali umoriti predsednika Juan Vincente Gomeza. Povzročitelji tega naklepa so bili general Delegado Chalbaud in njegovi prijatelji. Umor se je imel izvršiti pred nekaj tedni ob inavguraciji venezuelskega avtomobilskega kluba, a malo poprej so bile izvršene številne aretacije.

Bati se je izbruha revolucije, a predsednik Gomez izjavlja, da je vojaštvo zvesto in v dobrem stanju; vsak upor da bo v kali zatrt.

Vkljub bogastvu življenja sita.

Curih, Švica, 12. jun. — Evgen Maggi in njegova žena, menda najbogatejša dvojica v Švici, sta danes izvršila samoumor, ker sta izgubila vse veselje do življenja.

Maggi je bil šele 41 let star in njegova žena 35. Skupno premoženje je bilo pred nekaj časom precenjeno na $10,000,000 in pred kratkim je Maggi podedoval dohodke iz več velikih tovarn.

Dvojica je bila poročena že pred več leti, a bila sta zelo žalostna, ker nista imela otrok. Snoči sta se podala v svojo spalnico v svoji vili tukaj, odvila plin in bila najdena davi mrtva.

Drobtinice.

Urednik "Clev. Amerike" ima silno nevarno bolezen: on vidi stvari pred seboj, ki jih ni. Vsi taki bolniki se prej ali slej zdravijo v norišnicah. On pravi napr., da je "A. S." pisal, da je čikaški nadškof obiskal ljubega in vzornega župnika v Jolietu in da tako g. Kranjec sam sebe hvali. Falot lažnivi! Kedaj je "Slovenec" to pisal? Povej v kateri štev.? Take nesramnosti je zmožen le lump, ki se piše Alojz Pirc!

*

Ta pirčeva poosebljena neumnost se tudi norčuje iz papeževega blagoslova. Seveda Pirc ni vreden takega blagoslova, pač pa jako potreben maziljenja s pošteno brezovko!

*

Najboljj jo seveda zmiraj pogrunta "Proletarec". On ve, da farji nič ne znajo, da imajo namesto možgan ajdovico v glavi in vendar, pravi "Proletarec", si je Kranjec s to znanostjo pridobil svojih 40,000 dolarjev, g. Sojar pa ima mastno ulogo na banki, poleg tega še pa niti ne strada. Kdo naj to razume! Nič ne znata in vendar si [illegible] s to znanostjo (z nič znati) pridobivata grozno premoženje. "Prol." ve natanko, da ima g. Kranjec $40,000, nič manj in nič ve. Socialistični [illegible]!

*

Ako je ravno nevednost pot do obogatenja, potem bi že Zavrtnik, Konda, Skubic zdavno bili milijonarji, kajti bolj [illegible] in bedastih ljudi ni pod božjim solncem, kakor so te čikaške zvezde.

*

Sline se cedijo "Proletarcu" po Petrovem novčiču. Sicer on še ni centa dal papežu, vendar se krega nad papežem, zakaj ne predloži papež vsako leto natančnega računa čikaškim slov. socialistom. "Prolet." pravi, da vlada v vatikanski upravi babilonska zmešnjava, da se izdatki nič ne zapisujejo, nič ne kvitirajo, da sploh ni nobene poštene kontrole. In vendar ve "Proletarec" natanko, koliko dobi ta oseba, koliko ona, "Pr." na drobno popisuje, kam gre papežev denar. Ja, kako pa to? Nič ni nikjer zapisano, pa vendar "Pr." ve, kam gre, nič se ne kvitira [illegible] rokah! To ste čudni patroni! "Proletarec" mora biti najbolj [illegible] ker on ve to, kar ne vedo niti najbolj zagrizeni [illegible] "Proletarec", ti se preveč pečaš z Vatikanom, ti si v preozki zvezi s kardinali, ti boš prišel ob kredit pri socijalistih!

*

Če kje ubijejo koga v rovih strupeni plini, če povozi vlak delavca, ker je imel ravno opraviti na železniški progi, upijeta "Svoboda" in "Proletarec": Žrtev kapitalizma! Vprašamo pa, ali v socialistični državi ne bodo kopali rude, ali tedaj ne bo več železnic? Če še bodo, in se bo tedaj kaka nesreča zgodila, kdo bo pa tedaj kriv, čegava žrtev bo pa tedaj, ko ne bo več kapitalizma? Take nesreče se ne dajo popolnoma odpraviti. Torej, odgovorite!

*

Socialisti so največi hinavci in lažnivci. Pravijo, da njihov program se ne dotika nobene vere, da je samo gospodarski program, a njihovo glasilo "Prolet." tako le piše o Bogu: "Neskončno dobri bugec sedi na trinogatem šuštarskem stolu in mirno gleda, kako kapitalisti in farji odirajo uboge." To je vaša olika, vaša znanost, kaj ne, socialisti? Slovenski delavec, vrži tak list iz hiše! Storil boš sebi in svojim dobro delo!

*

"Glas Svobode" ti si sicer botra, če ne mati vsem lažem in prismodarijam, ki se kedaj objavijo v slovenskem jeziku, vendar, ne moremo ti pomagati, prekosil te je zadnje čase "Nar. Vestnik". Ti pišeš, da so ljudje živeli samo 6000 let pred Kristusom, a "Vestnik" je našel, da so že stotisočletja nazaj očetje drugdrugemu kradli otroke in jih žrli. Veš "Svoboda", prav žal nam je, pa moramo ti svetovati, pojdi se v Duluth učit, tam je vir vse učenosti, tam je visoka šola vseh zgodovinarjev. Vzemi pa seboj kot nekak "prezent" opično glavo (razun svoje seveda), da lahko gospodom v Duluthu pokažeš, da tudi ti nisi od muh, ampak imaš pristno glavo tiste opice, ki se je naenkrat spomnila, da ni več opica, ampak svobodomiselni urednik najbolj prismojenega časnika v Chicagi!

Linčan.

Anadarko, Okla., 13. jun. — Denny Sinnons, mlad črnec, ki je bil tukaj v sredo vtaknjen v ječo pod sumnjo, da je na gospici Susie Church izvršil nenraven zločin in potem svojo žrtev umoril, je bil tukaj davi ob štirih od razbesnele druhali tiran pred mesto in obešen.

Ko je obešenec izdihnil, je drhal nagrmadila dračja, položila mrliča na grmado, jo polila z oljem in zažgala. Obenem so prevrtale truplo mrličevo krogle iz revolverjev.

RUSKI CAR JE BIL V BERLINU SKRBNO ZASTRAŽEN PO ČETAH IZ STRAHU PRED UMOROM.
Ruski car je obiskal Berlin povodom poroke cesarjeve hčere in se je vrnil v Peterburg brez nesreče, ali njegovo potovanje je vzbudilo veliko pozornost vsled bojazni, da se utegne izvršiti kak naklep na njegovo življenje. Potoval je na vlaku odetem z oklopom in je bil močno zastražen. Ko je dospel v Berlin, ga je nemški cesar sprejel na kolodvoru z vsemi opreznimi odredbami. Ta slika kaže oba vladarja, ko zapuščata kolodvor v odprtem vozu v spremstvu vojakov in skrbno zastražena od obeh strani.

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen l. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski-katoliški list v Ameriki ter glasilo K. S. K. Jednote.

Izdaja ga vsaki Torek in petek
Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba
Inkorp. l. 1899.
v lastnem domu 1006 N. Chicago St.
Joliet, Illinois.

Predsednik.....Anton Nemanich
Tajnik.....William Grahek
Blagajnik.....John Grahek
Urednik.....Rev. John Kranjec

Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:
Za Združene države na leto.....$2.00
Za Združene države za pol let..$1.00
Za Evropo na leto.....$3.00
Za Evropo za pol leta.....$1.50
Za Evropo za četrt leta.....$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljatve naj se pošiljajo na:
AMERIKANSKI SLOVENEC
Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznanijo POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.
Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.
Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
Established 1891.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper in America, and the Official Organ of the G. C. Slovenian Catholic Union.

Published Tuesdays and Fridays by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.
Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL JOLIET, ILL.

Iz slovenskih naselbin.

Joliet, Ill., 16. jun. — Kar parili in pražili in kuhali smo se včeraj popoludne v Sternovi dvorani na veselici naše šolske mladeži. Toplomer je kazal samo 94 stopinj, ali vročina je bila silno občutna, ker se poletnim razmeram še nismo prilagodili; saj smo šele predzadnjo soboto trepetali v zimskem mrazu. Pa vkljub vročini se je zbralo na lepo veselico v korist zgradbi nove župnijske šole sv. Jožefa toliko občinstva, da je zmanjkalo sedežev; zlasti naše vrlo ženstvo se je odlikovalo z najobilnejšo udeležbo. Izmed tujerodnih odličnih gostov so bili prisotni Rev. A. S. Olszewski, polski župnik, mnoge čč. šolske sestre od irskih župnij in drugi. Spored veselice je bil zelo obširen in zanimiv, in ugajale so vse točke. Vsi mali in večji dečki in deklice, ki so nastopili na odru, zaslužijo resnično pohvalo; izvrstno so peli slovenske in angleške pesmi, še lepše so govorili, a najlepše pa marširali kot mladi vojaki pod slovensko trobojnico. V prvih točkah so izražali svoja voščila k imendanu g. župnika, svojega dušnega pastirja in šolskega voditelja, kateremu so darovali nebroj duhtečih šopkov. Nazadnje je stopil na oder sam g. župnik, Rev. John Kranjec, in imel prav primeren in lep govor, v katerem je zahvalil dobre župljane in župljanke za res občudovanja vredno veliko udeležbo, s katero so pokazali svojo gorečnost za napredek naše šole in šolske mladeži; nadalje je govornik v navdušenih besedah izpodbujal farane k složnemu delovanju za zgradbo nove šole, ki je neobhodno potrebna, če hočemo res napredovati v verskem in narodnem oziru, tako da bo naša naselbina vzor in zgled vsem slovenskim naselbinam v naši novi domovini ter nekako versko in narodno središče, iz katerega naj izvira prava sreča in lepša bodočnost amerikanskih Slovencev. Krasnemu govoru je sledilo navdušeno ploskanje, nakar se je dvorana izpraznila. Poldrugo uro je trajala veselica. Naše čč. šolske sestre zaslužijo vso čast in javno pohvalo za svoje neumorno delovanje v prid naši mladeži, ki se uči tudi lepe slovenščine, kakor smo včeraj videli. Slava jim!

— 7,500 otrok iz javnih in župnijskih šol jolietskih se je udeležilo krasne parade, ki se je vršila zadnji petek dopoludne, na takozvani "Flag Day", po cestah v osrednjem delu mesta ob najlepšem, nekoliko prevročem vremenu. Tudi otroci naše slovenske župnijske šole pod vodstvom g. kaplana, Rev. Ant. Berka, in čč. šolskih sester so se udeležili prelepega obhoda. Vsi otroci so nosili praporce ali zastavice v rokah ter pripete na suknjah in pokrivalih, dar "Elkov".

— G. Math Simonich, glavni ravnatelj slovenske veletrgovine The Eagle, je pred kratkim zbolel za zastrupljenjem krvi vsled neke male ranitve, a je že izven nevarnosti; leži v svojem stanovanju. — G. Frank Simonich, brat Mathov in uslužben istotam, je bil v soboto v bolnišnici sv. Jožefa operiran na slepem črevesu vsled vnetja istega (appendicitis); nahaja se že izven nevarnosti. — Obema gospodoma želimo skorajšnjega okrevanja!

— G. Josip Ursich, sin g. Mihaela E. Ursich, dolgoletnega tajnika društva sv. Jožefa št. 2 K. S. K. J., je dovršil jolietsko "high school" in bil graduiran v četrtek, dne 12. t. m., ko je prejel svojo diplomo. Čestitamo!

—"Narodni Vestnik" (Duluth, Minn.) z dne 12. t. m. poroča: "Sinčka je dobila žena g. John Stukelna v Joliet, Ill. Oče je star 84 let." Tako torej: stari g. Stukel je dobil na svoje stare dni spet sinčka! Je sicer Radeckijev veteran in še korenjak od nog do glave, ali da je v starosti 84 let dobil spet sinčka, in to celo, ko mu je soproga že davno umrla — je pa res čudež. Slava originalnemu poročevavcu Narodnega Vestnika!

— Mr. Martin Fink se je poročil predzadnjo soboto.

— Henry Sims, pomožni warden jolietske državne kaznilnice, star 53 let, je umrl v soboto v Silver Cross-bolnišnici za kapjo. Henry Sims je bil svoj čas policist, poseben detektiv, cestnoželezniški sprevodnik, cirkusni zaposlenec in profesionalen baseball-igravec, a nazadnje ga je guverner Deneen imenoval za pomožnega wardena v državni kaznilnici. Tu je bil silno priljubljen, tako da so ob njegovi smrti kaznjenci jokali, kakor nam je izporočil g. Frank Kness, naš rojak, ki je že mnogo let uslužben v kaznilnici kot nadpaznik.

— Neki Andrew Vaverick, ribič iz Coal City, je bil v petek obsojen v plačanje globe $200 in stroškov, ker je rabil nezakonite sake (ribolovne mreže).

— Kacih 8,000 žensk je v Jolietu, ki so deležne ženske volilne pravice po zakonu, sprejetem v državnem zakonodajstvu illinoiškem zadnjo sredo.

— Kvartanje za denar po salunih je policijsko prepovedano, in vsi kršitelji odredbe bodo občutno kaznovani. Tako pravijo in pišejo. Torej pozor!

— Ali ste že kupili primeren molitvenik za svojega sinčka ali hčerko, ki pristopi drugo nedeljo k mizi Gospodovi? Ni ga primernejšega darila za prvoobhajanca, nego je lepa molitvena knjiga, kakor jo dobite na prodaj v tiskarni Amer. Slovenca. Ne pozabite!

— Pisma na pošti koncem zadnjega tedna so imeli: Cekan A., Gjurič Marko, Moskrič Antonija, Stankovič Gjuro, Verderber John.

Kansas City, Kans., 13. jun. — Prosim malo prostora v cenjenem listu A. S. Dolžnost me veže, da sporočim o tukajšnjem Materinskem društvu, ki je imelo svoje glavno zborovanje dne 19. maja v Slovenski dvorani. Volile so se uradnice, kakor se vsako leto o tem času. Izvoljene so bile sledeče:

Terezija Cvitkovič, predsednica;
Ana Ritmanič, podpredsednica;
Katarina Majerle, I. tajnica;
Marija Guštin, zapisnikarica;
Marija Majerle, blagajnica;
Marija Gošmarl, Marija Šneler, Lina Derganc, nadzornice;
Katarina Novak, Marija Melčinovič, zabavni odbornici.

Naprošene ste vse članice, da se udeležite polnoštevilno prihodnje seje, kakor se je določilo, da bo 23. junija zvečer. Objednem tudi zapriseganje novih uradnic. Prosite se vsi Slovenci in Slovenke, kateri še niste pri tem društvu, da pristopite, ker je tako nizka vstopnina. Podporni udje plačajo na leto 50c, redne članice pri vstopu 25c in na mesec 10c. Saj ima to društvo tako lep namen, da skrbi za olepšavo oltarjev in še bo z božjo pomočjo, čeravno časih kakšen veter pride, ali se ga ne bojimo, mi bomo trdni ostali kakor skala. Vsaka zavedna Slovenka bi morala biti v tem društvu, katera kaj do sv. Cerkve drži. Pa se dostikrat sliši od strani: "Ja, če je ta ali ta uradnica, pa bom društvo pustila." Naj si bi taka lahkomišljena oseba premislila, da tu se ne gre za uradnice, ampak za društvo.

Naznanja se vam, da se je sklenilo pri zadnji seji, da društvo priredi veselico dne 13. julija ter se zopet prav lepo vsi vabite, da zopet kaj blagajni pripomorete, ker se je veliko izdalo, kakor je že bilo omenjeno; zakaj mislim, da ni nobenemu žalega, če kateri za to društvo žrtvuje, ker se zmiraj vidi kaj lepega in potrebnega v cerkvi.

Ob sklepu mojega dopisa pozdravljam vse rojake in rojakinje.

Terezija Cvitkovich, 429 Dugarro St.

McGregor, Minn., 9. jun. — Dragi mi list A. Sl.! Šel sem 3. marca t. l. po nasvetu rojaka iz Hibbinga, Minn., v Mena, Ark., katoliško naselbino pogledat; ter je izvrstno vabljivo lepo popisana. Zemlja je rdeča ilovica s kamenjem vred, poraščena z malim drevjem, za sadjerejo prav izvrsten kraj. Drevje je že šlo v cvetje in nobenega mraza v jutro, ko je tukaj v Minn. bilo še 28 stopinj pod ničlo mraza z veliko snegom. 50 milj pod St. Paulom, Minn., se je prikazala suha zemlja, tu pa tam sneg po jarkih, do Kansas City. In tam sem videl že živino čez noč zunaj. Pod Kansas City pa sploh, in še celo zemlja ne zmrzne tam čez zimo. In mar mraza v jutro. Opozarjam rojake ne drugo enoletno kat. naselbino ter upam boljšo od te s šumo in rodovitno zemljo, ako je brez mrzlice kraj. Ustanovljena od prevzvišenega škofa Glennon, St. Louis, Mo. ter je kat. duhoven Rev. V. Tesselaar vladar, v Wilhelmina, Dunklin Co., Mo., prav blizo Poplar Bluff, Mo. ter je že več Slovencev naseljenih. Veselilo bi me, ako bi eden sporočil v listu ali pisal meni, kako kraj obstoji, ako ima ljubezen do bližnjega v srcu.

Dne 26. maja sem nalovil toliko rib, da se je štirikrat čoln topil od teže, primoran sem bil sprazniti v eni uri dela. Dajal sem darove prijateljem, in mnogo jih je odklonilo, češ, da so sami preobilni ž njimi. Tehtale so kos 10—20 funtov. Letina sedaj se prikazuje ven tukaj. Krompir je 20c bušel tukaj in še mnogo naprodaj.

S pozdravom **F. J. Jakše.**

Milwaukee, Wis., 11. jun. — Spoštovani Am. Slovenec! Zopet želim sporočiti par vrstic iz naše slovenske naselbine, pa žalibog nimam nič veselega, le žalostno. Dan 1. in 2. junija se je tukaj kaj žalostno nam izkazal. Dne 1. junija je povozila kara 2 osebi in eno pa vlak, in 2. junija se je zopet pripetilo z drugimi dvemi enako. In 8. junija se je zopet ednako pripetilo enemu. Žal, da se tu pripeti toliko nesreč.

Pa najbolj obžalujemo nesrečno rodbino Natalijevo, ker ta rodbina je slovenska. Nataliju je povozila ulična železnica 1. junija priljubljenega sinčka. Ubogi oče je videl, ko je dobila kara pod kolesa njegovega otročiča. Ali revež mu že ni mogel več na pomoč. Strašno za uboge stariše, ki so dobili vsega ranjenega sina na roke. Pa po daljšem trudu se je še enkrat zavedel sinček, da je zaklical: "Oh, ata, kako mene glava boli!" Potem so ga takoj v bolnišnico odpeljali in je takoj izdihnil svojo nedolžno dušo. Pogreb se je vršil 3. junija. Žalosten je bil pogled na uboge stariše, ki so plakali nad nesrečnim sinčkom. Sinčku bodi lahka tuja zemljica! Starši pa bodite potolaženi, izrekamo Vam naše sožalje.

John Vodovnik.

SOCIJALISTI NOČEJO NEBES.

Ko je pred nekaj časom socijalistični par Pavel in Lavra Lafurg (zadnja je bila hči Marksova) izvršil samomor, pisali so socijalistični časopisi, da je ta "lepa" smrt teh samomorilcev bila res nekak "vzvišen" trenotek. To je morala socijalistov! A ta "lepa smrt" je tako nalezljivo učinkovala, da si je l. 1911 samo v socijalistični tkaninski zadrugi v Nemčiji vzelo življenje nič manj nego 30 sodrugov. Niti socijalistična sreča niti socijalistična nebesa na tem svetu niso všeč sodrugom! Mora biti res slabo med socijalisti! (Schaffhauser Ztg. 10. Febr. 1912.)

Socialistično bratoljubje.

Pri trgovski tvrdki za pohišje je s socijalisti delal mladenič, ki je spadal h krščansko-socijalni zadrugi. Ker ni hotel pristopiti k socijalistični zadrugi, poslušati je moral neprestano zasramovanje in grožnje socijalistov. Zadnji ponedeljek so pa sodrugi na prav zverinski način dali duška svojemu sovraštvu.

Domu vračajočega se kristjana sta dva sodruga zahrbtno napadla in ga obdelovala s pestmi in palicami. Mladenič, ki se ni mogel ubraniti napadnikov, obležal je nezavesten na mestu.

Lečiti ga mora zdravnik in napadenec je delj časa nesposoben za delo. Enega zločinca so zaprli. (Neue Zuercher Nachrichten, 8. marca 1912.)

Ali je to socijalistična svoboda in tako hvalisano bratoljubje? Ne, to je strahovlada, kakršno izvršuje chicaški nadopičar nad katoliškimi člani S. N. P. J. A vprašamo: Ali plačujejo oni njega, ali on nje? Kaj išče nadafinja med katoliškimi ljudmi, med ktere se je vgnezdila z lažmi? Prišel bo obračun!

PLEMENITO SRCE.

Plemenito kdor ima srce,
on čuti bližnjega gorje,
on skuša in pa trudi se
mu brisati solze.

Njemu so bratje vsi ljudje,
naj ljubijo ga, al' mrze,
on brez izjeme ljubi vse,
srce njegovo odpušča vse.

Srce mu v prsih vneto bije,
ljubezen mu z obraza sije,
ljubezni vnete ves gori
za bratov srečo mu srce plamti.

Za srečo drugih dela in trpi,
za nje rad vmrje in živi;
zanj večje nobeno ni veselje,
kot drugim lajšati trpljenje.

Pripravljen vse je žrtvovati,
celo življenje svoje dati;
junaško odpove lastni sreči se,
pa drugim skuša biti vse.

Srce njegovo blago in iskreno
ne pridobiš za ceno ga nobeno,
da iz drugih bi nesreče
iskal dobička, lastne sreče.

On kot sebe ljubi druge,
kot lastne, drugih se boji pogube,
zato mu je žalostno srce,
ko vidi drugih zmote in gorje.

Zato pa mu geslo je:
Vse storiti, žrtvovati vse,
odpovedati lastni sreči se,
pa drugim lajšati gorje.

—Rajmir.

Vohunstvo v Avstriji.

Še ni pozabljena senzacijonelna vohunska afera nadporočnika Jandriča, ki je vzdignila v avstrijski širši javnosti toliko prahu, že se je pojavila nova vohunska afera, toda v veliko večjem obsegu. V isto ni zapleten subalterni častnik, marveč šef generalnega štaba osmega arm. zbora, polkovnik Redl, kateremu je vojaška oblast poverila vodstvo avstrijskega špionažnega biroja. Vojaška oblast je namreč baje v zvezi z Jandričevo afero dognala, da je tudi Redl izdajal vojaške skrivnosti Rusiji v škodo Avstrije. Pod fingirano šifro nekega vohuna so ga iz Prage poklicali na Dunaj, kjer so ga v hotelu Klomser čakali trije častniki, ki so mu sporočili, da je razkrinkan. Komaj so zapustili njegovo sobo, se je Redl ustrelil. Baje je eden od častnikov pustil v sobi browning-revolver, kar je bil Redlu jasen namig, kaj mu je storiti. Ko se je Redl z lastnim avtomobilom odpeljal iz Prage, so preiskali njegovo stanovanje in našli mnogo zelo obtežilnega materijala. Redl je bil zelo zmožen častnik, ki je napravil krasno karijero. Bil pa je homoseksuelen in je padel v mreže raznih individuov, ki so ga izsiljevali. Ker si ni mogel pridobiti potrebnih sredstev, je šel med vohune. Samo v zadnjem letu je dobil baje od Rusije do 40,000 rubljev. Sumljiv je postal tudi radi tega, ker je živel mnogo čez svoje razmere in so bile izdane stvari, za katere so vedeli samo malokateri.

51 let nepretrgoma na postelji.

Iz Rima poročajo: V Viterbo blizu Rima na Laškem je umrla na binkoštni ponedeljek v ženskem samostanu redovnica Marija Benedetta Frey, ki so jo imeli vsi za sveto ženo. Rojena je bila dne 6. marca leta 1836. v Rimu. Dne 21. marca leta 1858. je stopila v samostan v Viterbo. Tri leta je bila pri najboljšem zdravju, po teh letih jo je pa vrgla bolezen na posteljo, iz katere ni nič več vstala 51 let, dokler je ni smrt rešila trpljenja. 51 let je neprenehoma ležala in sicer vedno v enaki legi in se ni mogla na nobeno stran ganiti in premakniti. Z nadčloveško potrpežljivostjo je prenašala velike bolečine v hrbtnem mozgu, ne da bi prišla iz njenih ust kaka žal beseda. Da se jej ni glava premikala, so jo s pasovi privezali na železno posteljo. Kljub vsem bolečinam je bila Marija Frey vedno potrpežljiva, vedno vedrega obraza, in je našla vedno polno tolažljivih besed za svoje obiskovalce. Njena skromna celica je bila pribežališče mnogih nesrečnih ljudi, ki so jej potožili svojo nesrečo. Iz najbolj oddaljenih krajev so prihajale gospe in gospodje, da so videli na lastne oči ta redek zgled potrpežljivosti in se naučili, kako je treba trpljenje in težave življenja udano prenašati. Marsikdo, ki je mislil, da leži ves svet na njem, je Boga zahvalil, ko je videl, da je njegov križ le senca trpljenja potrpežljive redovnice. Ob petdesetletnici svojega trpljenja je prejela bolna sestra lastnoročno pismo papeža Pija X. V svoje trpljenje se je sčasoma tako udala, da je bolj občutila trpljenje drugih kakor svoje lastno.

50letnica socialne demokracije

je bila 23. majnika t. l. Takrat je namreč ustanovil znani Ferdinand Lassale v Berolinu splošno nemško delavsko društvo. Zanimivo je, da so bili tako ustanovitelj socialno-demokraške organizacije Lassale, kakor tudi ustanovitelja socialno-demokraške teorije, Marks in Engels, bogati možje. Ustanovitelj krščanskih delavskih organizacij, katoliških društev rokodelskih pomočnikov, je pa bil duhovnik Kolping, ki je bil, predno se je posvetil študijam, priprost čevljarski pomočnik.

Dosledni lenuhi.

V neki vasi so živeli trije lenuhi. Cela vas se je zgražala nad temi nepridipravi. Ker niti opomini, niti psovke niso mogle spreobrniti zanikerne trojice, so jim vaščani zažgali bajto, češ, bomo videli, se bodo li zguncali, ali ne. Lenuhi so ogenj opazili in med njimi se je razvil tale pogovor: Prvi: Vstati bo treba, vstati — gori. Drugi: E, nas bodo že ljudje rešili, če jim je kaj za nas. Tretji: Da se vama le ljubi tole govoriti!

Usoda sultanove soproge.

Iz Carigrada poročajo: Mnogo sočutja vzbuja v nižjih slojih usoda ene izmed žen bivšega sultana Abdul Hamida. Ta sultanova žena, mati najbolj priljubljenega sina Abdul Hamidovega, je živela do sedaj od penzije, ki jo je dobivala od novega režima. Že več mesecev ji pa te penzije niso več izplačevali. Sultanova žena ni imela sredstev, da bi plačevala najemščino od vile, in je morala delati dolgove. V svojem obupu je protestirala proti vladi na sledeči način: Ker je za časa starega režima stanovala v palači, ki jo je potem državna zbornica določila za stanovanje predsednikovo, in ker je ta palača sedaj popolnoma prazna, je sultanova žena vdrla s ključem, ki ga je še shranjevala, po noči s svojim sinom in dvema sužnjema v omenjeno palačo ter se tam naselila. Stražniki so jo hoteli pregnati, vendar pa se ni vdala. Hišo straži sedaj policija, ki upa, da se bo sultanova žena vdala kmalu; toda ljudstvo ji vsak dan skrivoma donaša hrano.

Tudi bajka, toda kratka.

Bivši francoski konzul v Cetinju, monsieur F., pripoveduje ljubko prigodbo, ki jo je doživel v Črnigori, na tamošnjem dvoru. Ta prigodbica ima to prednost, da je resnična. Znano je, da pri črnogorskem dvoru gospodujejo patrijarhalne šege in navade. Kraljica na primer je vzgajala svoje otroke vedno le sama. Vsak večer je sedela z njimi skupaj in jim pripovedovala krasne bajke o Črnigori, tako enostavne in tako nežne, kakor so bajke La Fontainejeve. Včasih pa je zopet mati pozvala otroke, naj ji oni sami povedo kako bajko. Kaj sladkega pa je bilo revanša za najbolj veselo in najbolj zanimivo bajko. Nekega večera se je zdel pa princ Danilo nekako posebno zamišljen. — "Pripoduj mi kako pravljico," ga je vspodbudila mati, da bi ga spravila na druge misli. — "Ne, to danes ne gre," je odvrnil princ, "sem preveč žalosten." — "Le pripoveduj, želim to," je silila mati. — "Toda samo kratko," je odnehaval princ. — "No, dobro, torej kratko." — "Pa bom dobil potem od tebe poljubček?" — "Dobil ga boš."— "Torej," je začel praviti mali princ, "bila je nekoč ena sevreška vaza in jaz sem jo pred nekaj trenotki razbil." — "Pravljica" je bila pripovedovana v tako ljubkem jokajočem tonu, da ni bilo mogoče jeziti se na "avtorja", kljub temu, da je bila vaza dar francoske republike. Toda mamica je obljubila Danilu poljubček in kaj naj tu napravi? Dano besedo je treba izpolniti in mamica jo je tudi izpolnila; malemu princu pa so se posušile solze.

ZAHVALA.

Podpisani se najiskrenejše zahvaljujemo vsem znancem, prijateljem in sorodnikom, ki so nas tolažili ob smrti naše preljube hčerke

Marije Avsec,

ki je umrla 12. junija v starosti 3. let.

Zahvaljujemo se tudi vsem onim, ki so se udeležili pogreba.

Žalujoči ostali:
Ignac Avsec, oče.
Katarina Avsec, mati.
Ignac, Katarina in Rosie, brat in sestrici.

Ali ste hripavi?

Odpravite hripavost takoj, predno se razvije v kako hujšo posledico. Severov Antisepsol se priporoča za gralo zoper hripavost in za antiseptično ustno izpiralo. Zaceli razdraženo sluzno mreno, utrdi zobrne in izčisti usta. Z velikim uspehom se tudi lahko rabi v slučaju nosnega katara. Po britju uteši razdraženje. Cena 25 centov steklenica v vseh lekarnah. Zahtevajte Severovega in ne vzemite drugega. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. — Adv.

Ste li kupili lepo temnovišnjevo obleko za svojega dečka?

Imamo je pri nas veliko zalogo in posebne cene za dečke; pa tudi damo z vsako obleko

Zastonj ta ves teden

par finih "Long Wear" nogavice in lep močan pas z vsako obleko.

Najbolje je, da pridite jutri in kupite obleko.

THE EAGLE

N. CHICAGO ST.

Ker se dobe bolje obleke za manj denarja.

Fred Sehring Brewing Co.

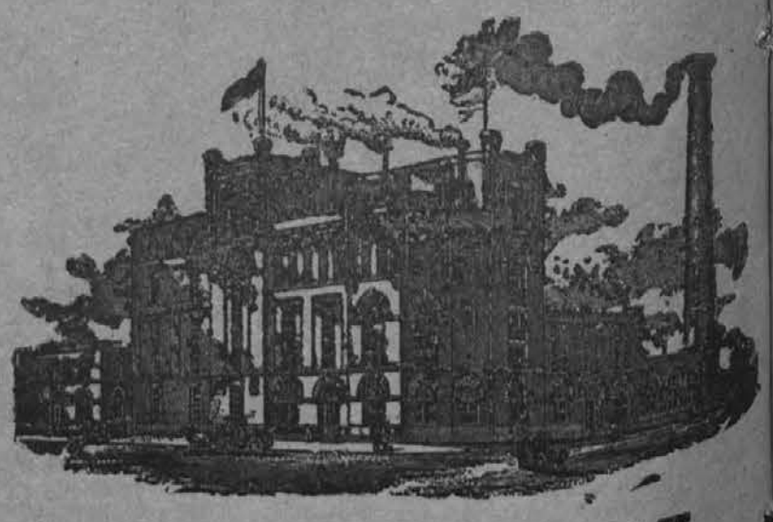

PIVO V STEKLENICAH.

Cor. Scott and Clay Sts. Both Telephones 26. JOLIET, ILLINOIS

K. S. K. JEDNOTA

Bell Phone 1048.

Organizovana v Joliet-u, Ill. dne 2. aprila 1894. Inkorporovana v državi Illinois 12. januarja 1898.

Predsednik: .... **Paul Schneller, Calumet, Mich.**
I. podpredsednik: .... **Frank Bojc,** R. F. D. No. 2, Box 132, Pueblo, Colo.
II. podpredsednik: .... **M. Ostronič,** 1132 Voskamp St., Allegheny, Pa.
Glavni tajnik: .... **Josip Zalar,** 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomožni tajnik: ...... **Jos. Rems,** 729 Putnam Ave., Ridgewood, N. Y. City.
Blagajnik: .... **John Grahek,** 1012 Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: .... **Rev. Jo sip Tomšič,** Box 657, Forest City, Pa.
Zaupnik: .... **Mart. Muhič,** Cor. Main and Center Sts., Forest City, Pa.
Vrhovni zdravnik: .... **Dr. Jos. Grahek,** 841 E. Ohio St., Allegheny, Pa.

NADZORNIKI:

Anton Golobitsh, 805 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Aug. Poglajen, 2300 S. Robey St., Chicago, Ill.
John Mravintz, 1114 Voskempt St., Allegheny, Pa.
George Thomas, 904 E. B St., Pueblo, Colo.
John Povsha, 311 — 3rd Avenue, Hibbing, Minn.

POROTNI ODBOR:

Mih. J. Krakar, 614 E. 3 St., Anaconda, Mont.
George Flajnik, 3329 Penn. Ave., Pittsburg, Pa.
Peter Staudohar, Box 701, Chisholm, Minn.

PRIZIVNI ODBOR:

Frank Banich, 1858 W. 22nd St., Chicago, Ill.
John Zulich, 1197 E. 61st St., Cleveland, Ohio.
Frank Petkovšek, 720 Market St., Waukegan, Ill.

Uradno glasilo: Amerikanski Slovenec, 1006 N. Chicago St., Joliet, Ill.

VSE DENARNE POŠILJATVE NAJ SE POŠILJAJO NARAVNOST NA GL. TAJNIKA JEDNOTE IN NA NIKOGAR DRUZEGA.

IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

— Letošnja košnja obeta vsled ugodnih vremenskih razmer tekom pomladi obilo in lepe krme in to celo v krajih, kjer jo sicer večkrat poplave pokončajo, oziroma izpridijo. Nekateri posestniki so že začeli kositi zadnje dni minulega tedna. Vreme je naravnost krasno. — Tako poroča ljubljanski "Slovenec" z dne 2. junija.

— Železniški minister na Kranjskem. Ekscelenca baron Foerster je prišel dne 1. junija z Dunaja v Ljubljano, da gre inspicirat zgradbo belokranjske železnice. Tem povodom si je ogledal tudi zgradbo deželne elektrarne na Gorenjskem. Ustavil se je v Bohinju, na Bledu in na Završnici. Na Dolenjskem se je ustavil v Novem mestu, Semiču, Otavicah, Metliki in Črnomlju.

— Ljubljansko c. kr. realko bodo torej, kakor se grozi, dne 1. avgusta t. l. vrgli na cesto. Kranjska hranilnica, ki je svoj čas postavila poslopje, med tem, ko sta dežela in mesto prevzeli pokritje za stvarne potrebščine, se je svojega patriotičnega dejanja skesala in je odpovedala realki stanovanje. Do 1. avgusta t. l. naj mesto ali dežela ali kdorkoli hoče, postavi novo poslopje, kajti Kranjska hranilnica hoče sedaj naenkrat s poslopjem drugače razpolagati. Presenečenje je splošno, kajti kar čez noč ni Kranjska hranilnica tako obubožala, da bi morala ravno iz poslopja, ki je bilo že od nekdaj namenjeno v šolske namene, dobiti denar. Tu je nekaj drugega sedaj. Kranjska hranilnica hoče izsiliti, da se Slovenci izženo iz njenega poslopja. Učna uprava pritiska na to, da se druga gimnazija v Ljubljani izpremeni v realno gimnazijo. Če se to zgodi, potem bodo rekli: Slovencem je za tehnični pouk že preskrbljeno, torej bodi realka samonemška in se proglasi za nemški "Besitzstand", koder morejo dobiti kruh le importirani protežiranci nemškega "Volksrata". Take realke potem Kranjska hranilnica ne bi metala na cesto. Ako pa tega ne dosežejo, tedaj hoče prisiliti Kranjska hranilnica deželo in mesto, da zgradita za sedanjo realko poslopje, to poslopje bi pa Kranjska hranilnica porabila za čisto nemškonacionalne namene. To je namen nenadne odpovedi od strani Kranjske hranilnice. Deželni odbor je že jasno povedal svojo besedo, pričakovati je, da tudi mestna občina ljubljanska ne zaostane. Sedaj smo res radovedni, kaj se zgodi. Ako mora realka res vun dne 1. avgusta, potem se bo v jeseni otvoril prihodnji letnik na prostem pod Tivolijem ali pa v Zvezdi. To bo evropska znamenitost. Kranjska hranilnica bo svoj patriotizem potem lahko slavila v "Domačinu". — Tako piše "Slovenec" z dne 28. maja.

— Slovensko gledališče v Ljubljani. Dne 31. maja se je vršil v ljubljanski mestni posvetovalnici izredni občni zbor "Dramatičnega društva". Predsednik tega, prof. Reisner je poročal, da je društvo javilo igralnemu osobju, da mu ne bo moglo s 1. junijem plačati gaž in da ga odveže od pogodb za bodočo sezono. S tem je prenehalo "Dramatično društvo" z rednim prirejanjem predstav v deželnem gledališču. Letos je prejelo društvo največjo dosedanjo podporo 32,000 K, vendar je pogled v finance žalosten. S pokritjem starih dolgov so rasli vedno novi. In sedaj je slovensko gledališče v Ljubljani na robu propada. Kdo je kriv?

— Idrija. (Realna gimnazija.) Katoliško politično društvo za idrijski okraj je na javnem shodu soglasno sprejelo resolucijo, v kateri se predlaga c. kr. deželnemu šolskemu svetu, naj preustroji in izpopolni sedaj obstoječo c. kr. državno realko v državno realno gimnazijo.

— Požari. V okolici Leskovca so imeli v minulem maju pet požarov. V Venišah sta pogorela Rolih in Hočevar, v Jelšah Mergole in Sevšek, na Gori nad Krškim vdova Mavsar in Stajnar, na Trški gori Puntar, in dne 31. maja pa je bil velik požar zopet v Jelšah: pogorelo je 10 gospodarjem vse, hiše, gospodarska poslopja razun enega kozolca, enajstemu so zgoreli svinjaki. Začelo je goreti pod Kosovanovim kozolcem. Na sumu so cigani, da so zažgali iz maščevanja do gospodarja.

— Smrtna kosa. V Stari Loki je umrl pismonoša Anton Košir, 73 let star, zelo pošten in značajen mož. — V Ljubljani je umrla zasebnica ga. Ana Huber, stara 84 let. — V Pragi je umrla redovnica Friderika sestra Evgenija Ravnikar, učiteljica v samostanu sv. Karola Boromejskega. — V Ljubljani so umrli: Jakob Kokalj, kajžar, 68 let star; Neža Željko, žena užitkarja, 60; Josip Planinšek, dninar, 42 let.

— Smrtnonevaren padec. V Vodmatu je padla dve leti stara delavčeva hči Marija Žagar po stopnjicah v klet ter pri tem dobila smrtnonevarne poškodbe.

— Nesreča na žagi. V Gornji Kokri je 22 let staremu žagarju Jerneju Vrtačniku na žagi odrezalo tri prste.

— Um se je omračil v Ljubljani pekovskemu mojstru Vincencu Pirnatu ml. na Poljanski cesti. Prepeljali so ga v umobolnico na Studenec.

— Polajnko obsojen. Pred ljubljansko poroto se je po dvadnevni razpravi dne 27. maja končala kazenska obravnava proti znanemu Polajnkotu, ki je poneveril pri Zadružni zvezi in Jadranski banki v Ljubljani svoto 40,000 K in z njo pobegnil v Ameriko. Ker so našli pri njem le neko neznatno svoto in pa 4000 K, ki jih je naložil pri nekem denarnem zavodu v Nemčiji, je očividno, da je ostali denar nekam skril, česar pa ni hotel izdati. Obsojen je bil na šest let težke ječe. Kazensko postopanje zoper njegovo ženo je ustavljeno.

— Ženski rokovnjači. V vaši Mirnavas na Dolenjskem je bilo predlansko in lansko leto pokradenega veliko sadja, glavnega zelja, slanine, vina in drugih takih dobrih stvari. Pri Alojziji Skušek v Mirnivasi se je lansko leto na božične praznike kuhalo, cvrlo pilo in jedlo, da je bilo veselje. Da pa ni bilo Alojziji Skušekovi preveč dolgčas, je povabila k sebi še svoji prijateljici Ano Blažič in Marijo Koprivšek in Jožeta Blažiča. Ti so se vsedli za mizo, "so pili in jedli in veseli bili", kakor pravi pesem. Pri tej priliki so si odkrivali tudi eden drugemu svoje tatinske grehe in od tega časa naprej sklenili ožjo tatinsko zvezo in družbo z neomejeno zavezo. Ženske so hodile v moških oblekah in škornjih, obraze namazane s sajami na tatvine. Babnice so prišle na to, da nosi Katrca Faletič iz Čučne vasi vedno pri sebi denar in da bi bilo dobro, da se ji denar vzame. Ker je stara že 70 let, je dovolj, če jo primeta dve. Alojzija Skušek in Marija Koprivšek sta se oblekli v moško obleko, namazali obraze in šli v mraku v gozd čakat Katrco, ki se je vračala v mraku domov. Koprivšek jo je prijela od zadaj in ji z rokama zatisnila oči, Skušek pa ji je odstrigla pri kiklji žep, v katerem je imela 350 K. — Ana Blažič je pa stala med tem na straži. To stvar sta pa zvedeli Marija in Terezija Gričar. Da bi molčali, jima je dala Skušek po 20 K. Sedaj so se pa babnice skregale in zločin je prišel na dan. Vse so spravili v zapor v Mokronog, odkoder jih popeljejo na okrožno sodnijo in jih stavijo pred poroto. Ko je o aretaciji Katrca Faletič izvedela, je rekla: "Jaz sem pa mislila, da me je satan napadel, ker sem se pregrešila in rekla: 'Denar bom vzela iz šparkase, če umrem, da ga ne bodo drugi požrli'."

— Grozna nesreča. Iz Loškega potoka se poroča: Pred dnevi je sin tukajšnjega občinskega sluge, 15letni Alojzij Bartol, pulil na skednju s senenim ključem stlačeno seno s kupa. Ker mu ni šlo hitro od rok, je zlezel vrh kupa in metal z rokami seno na mesto, kjer je prej stal in kjer je pustil ključ. Ko je dovolj sena nametal, je z vrha kupa skočil na nametano seno. Priletel pa je na seneni ključ, ki je bil z mrvo zakrit, tako nesrečno, da se mu je isti zadrl v spodnji del trebuha, in sicer tako globoko, da je bil ključ v njem z obema ostrinama zataknjen. V silnih bolečinah je klical na pomoč; pritekla je sestrica, ki je z vso silo mu vlekla ključ iz telesa, kar je položaj še poslabšalo. Na kričanje so pritekli domači in sosedje, ki so nesrečnika spravili v posteljo. Rešiti ga ni bilo mogoče, ker je bil ključ z obema ostrinama zataknjen v telo; tako je revček v tem stanju moral čakati nad šest ur zdravnika. Bil je grozen prizor. Zdravnik je prepilil v njem del ostrine, da je spravil železni objekt iz telesa. Sreča v nesreči je bila da je ključ se zasadil pokonci in ni ranil drobovja. — Upati je, da se reši mlado življenje.

— Izpred porotnega sodišča v Novem mestu. Dne 26. maja je sedel na zatožni klopi Janez Kuhar, 20letni pekovski vajenec iz Celin pri Raki, obtožen, da je 10. marca t. l. vrgel neko desko v zrak, da je zadela v okno Hrastnikovega hleva in vsled tega padlo okno na tla. Ko je Hrastnikov sin Janez zahteval, da okno nasadi, ga je pri tem prijemal. Kuhar pa tega ni hotel storiti in je Hrastniku le vedno ponavljal: "Lojze, pusti me, drugače te bom za smrt zaklal", vzel iz žepa štilet in z njim sunil Hrastnika v prsa, da se je ta zgrudil in čez par minut umrl. Kuhar je dejanje skesano priznal in rekel, da je ravnal v razburjenosti in pijanosti, kar mu Hrastnik ni dal miru. Obsojen je bil v 18mesečno ječo.

ŠTAJARSKO

— Kako Nemci ljubijo Slovane. Graški "Volksblatt" od dne 27. maja t. l. prinaša v koncu svojega uvodnega članka, v katerem se bavi s sporom med balkanskimi zavezniki, tudi nasledniji stavek: "Nam Avstrijcem je —ako se ne oziramo na stališče, da je treba obsojati vsako krvoprelitje — popolnoma vse eno, če si jugoslovanski bratje razbijejo glave." — Ali ni nežen ta izliv nemškega srca? Kako mehkočutno je vendar priznanje, da je Nemcem vse eno, če se Jugoslovani pokoljejo. In, nota bene! tako piše nemško krščansko-socijalno glasilo, ki bi vendar moralo imeti pravičnost in poštenje za glavno maksimo, ter sedaj v času, ko se človeštvo kar koplje v pretirani humaniteti in se ne sme nobenemu lumpu skriviti — lasu. Res, nacionalna strast je oropala Nemce vse plemenitosti in kulturnosti.

— Strah pred sinovo "smrtjo". David Leitner je korporal pri 47. pešpolku v Mariboru. Te dni so vojaki slavili početek zadnjih sto dni, kar imajo služiti aktivno. Navada je, da dajo ob tej priliki tiskati "parte" "der letzte Hunderter". David je poslal tak parte tudi svojemu očetu in se pod njim podpisal. Ko je oče dobil parte, je mislil, da je njegov sinček prominul. Vsa žalostna sta se napravila oče in mati takoj v Maribor. Med potjo sta še srečala Davidovo krstno botro, ki se je tudi napotila v žalni obleki na "pogreb". Kako veselo razočarani so bili "pogrebci", ko so v Mariboru našli v kavarni še živega sina. Pomoto so potem popravili s pijačo.

— Smrtna kosa. V Rušah je umrl mladenič Ernest Kupšič, star 22 let.— V Dobrni je umrl dolgoletni župan Jožef Kok, star 78 let. Bil je prvi narodno slovensko misleči župan na Dobrni od leta 1886. do 1902. — V Stročjivasi je umrl ugledni bivši kmet Matija Puconja, star 74 let. — V Spielfeldu je umrl poročnik in posestnik Gustav Seifert, star 38 let. — Pri Sv. Rupertu v Slov. gor. je umrl 18letni Karol Kramberger. — V Središču je umrl g. Ivan Hočevar.

— Samomor. V Mariboru je izvršil samoumor lekarnar Taborsky. Vzrok: slabo materijelno stanje.

— Samoumor častnika. V nekem graškem sanatoriju si je z britvijo prerezal žile in izkrvavel stotnik Karl pl. Belik. Nazadnje je služil v 14. topniškem polku v Požunu. V smrt je šel najbrže iz obupa, ker je bil vpokojen.

— Nesreča. Dne 14. maja so v župniji Sv. Martina pri Vurbergu našli na nekem hlevu mrtvega, v občino Vurberg pristojnega delavca Jurija Kolarič. Bil je povsod znan kot strastni šnopsar. Šnops ga je pa tudi umoril, ker se je v njem užgal.

— Oproščena detomorilka. Pred celjskimi porotniki je bila oproščena 21 let stara posestnikova hči Ana Skornik iz Dobrine, ki je zadušila svojega novorojenega otroka.

— Radi ponarejanja podpisov na menicah je bil pri mariborski okrožni sodniji obsojen na štiri mesece težke ječe bivši posestnik 72 let stari Janez Žnidaršič. Ponarejal je celo vrsto let podpise svojih porokov.

KOROŠKO.

— Lepa zmaga. O občinskih volitvah poročajo iz Medgorja: Občinske volitve so se vršile prvič že lani, dne 13. rožnika, in so našinci zmagali v III. in v II. razredu. Pa dosihmal je ostalo vse lepo pri starem. Zakaj? Nasprotniki sami so se spomnili svojih hudobij in ločitve od občine in so rekurirali. Še le zdaj je prišlo drugače, čeravno je nasprotnikom pomagalo vse, kar leze in gre na Koroškem: c. kr. oblasti, celovški dohtarji a la Metnic in častni občani-učitelji (samo sedem po številu!)! Na njih nasvet je moral župan Šušnik-Krasnik v Podgradu že dne 4. aprila t. l. izročiti županstvo prvemu svetovalcu po domače Polancu v Voglah, bolj zadnja vas na Koroškem in so osem dni potem celo "gmajno" prepeljali tja! Prijatelji Slovenci, čujte! Vse to je bilo le navidez, le začasno, ker župan ni ostal stari, le zato, da bo ime Olip (Polanc) bolj vleklo, kakor staro ime Šušnik! Sam c. kr. vladni svetnik gosp. vitez pl. Rainar je prišel dne 24. maja k volitvi v Voglje, a je v resnici volitev pravično vodil. V III. razredu so imeli naši 71, nasprotni 68 glasov, v II. razredu naši 15, oni 13, v I. razredu pa oni 20, naši 16 glasov. Izvoljenih je 18 odbornikov in od teh je 10 zanesljivih našincev; torej zmaga je naša!

— V konkurz je prišel tovarnar Hugon baron pl. Baillon v Železni Kaplji, ki je izginil iz Žel. Kaplje. Vsled konkurza je močno prizadeta 'Centralbank der deutschen Sparkassen."

PRIMORSKO.

— Slovenska trgovska šola v Trstu. Trgovinsko ministrstvo je v sporazumu z učnim ministrstvom uvrstilo dvo razredno slovensko trgovsko šolo v Trstu med one, kojih absolutorij nadomešča dokaz predpisane učne dobe v trgovinski obrti.

— Skrb za izseljence. Nekak nov dom za izseljence nameravajo ustanoviti na Greti nad Trstom. Tam je takozvana Krešičeva last, ki je za take svrhe zelo primerna. Zlasti ne manjka pitne vode. Sedaj se merodajni krogi bavijo tudi z mislijo, da bi se ustavljali vlaki južne železnice v Barkovljah, kar bi bilo za vse veliko bolj ugodno. Izseljenci bi imeli do svojega zatočišča le kakih pet minut hoda, dočim je iz Trsta 20 minut in postaja v Trstu bi se tudi lahko nekoliko oddahnila.

— Radiotelegrafska postaja v Trstu. V Trstu so sklenili ustanoviti radiotelegrafsko postajo, ki začne obratovati že meseca julija.

— Poraz laško-liberalne komore v Pulju. Pri ožji nadomestni deželnozborski volitvi dne 25. maja je bila komora kljub temu, da je spravila na volišče še vse, kar je mogla, popolnoma poražena. Zmagal je s pomočjo hrvaških in slovenskih glasov socijalni demokrat Lirussi, ki je dobil 1619, kandidat komore, dr. Devescovi, pa le 1366 glasov.

— Odlikovanje. G. monsignora Antona Rogača, dekana v Hrušici pri Podgradu v Istri, je imenoval cesar vitezom Franc Jožefovega reda v znak priznanj za njegovo požrtvovalno delo za blagor ljudstva v gornji Istri.

— Alojzij Križnič iz Kanala je bil obdolžen hudodelstva in poneverbe. Kakor znano, so ga svoj čas prijeli v Srbiji in pritirali v goriške zapore. Sklepom z dne 28. maja pa je bilo na predlog državnega pravdništva kazensko postopanje proti njemu ustavljeno.

HRVATSKO.

—Hrvaški junak povzdignjen v plemiški stan. Cesar je generalnemu majorju Juriju Mihalčiču podelil plemstvo s pridevkom "Stolac". General Mihalčič je edini aktivni avstrijski častnik, ki je odlikovan z zlato svetinjo za hrabrost. Mihalčič je oni junak, ki je dne 19. avgusta 1878 z neprimerno drznim činom rešil avstrijsko posadko v Stolcu v Hercegovini gotovega pogina. Bosanski vstaši so avstrijsko posadko v Stolcu — 1. bataljon 32. pešpolka — popolnoma obkolili. Oblegovanje je trajalo več dni. Vojaki niso imeli ne živeža, ne vode več. Položaj posadke je bil naravnost obupen. Poveljnik trdnjave je 18. avgusta zvečer sklical posadko ter vprašal, če se kdo oglasi prostovoljno, da ponese poročilo o položaju posadke v Mostar in privede rešitev. Oglasil se je častniški namestnik Hrvat Jurij Mihalčič. Preoblekel se je v obleko turškega vojaka, oborožil se s turško puško, samokresom in arabskim mečem. Zvečer, ko se je stemnilo, so spustili Mihalčiča po vrvi skozi okno iz trdnjave. Mihalčič se je splazil v turški tabor, vodil Turke za nos, se grel in jedel ž njimi, zabavljal čez Švabe, a nihče ga ni spoznal. Večkrat se je imel boriti s sovražniki, slaba mu je predla, bil je mnogokrat v smrtni nevarnosti, a končno pa je vendar došel v jutru, 19. avgusta, v Mostar. Patrulja 33. lovskega bataljona ga je vjela, misleč, da je vstaš. Ko je grede s patruljo žvižgaje korakal mimo avstrijskega častnika, je ta dejal: "To je pa res čuden vstaš, ki žvižga dunajski valček." Vojaško poveljstvo v Mostaru je nato takoj odposlalo močni vojaški oddelek v Stolac. Posadka je bila rešena. Mihalčič je poleg zlate svetinje za hrabrost dobil tudi šaržo poročnika. Sedaj je prideljen kot generalmajor okrožnemu poveljstvu deželne brambe v Požunu na Ogrskem.

Delo.

15 ali 20 mož dobi delo pri polaganju odtočnih cevi v Minooka, Ill. Dela je za 4 mesece. Plača $2.25 za 10 ur na dan. Hrana stane $4.50 na teden. Več pove:

The Embankment Co.,
*3-4 Minooka, Ill.

MALI OGLASI.

Kdor išče dela, za enkratno objavo **15c**
Kdor išče delavcev, za enkratno objavo **50c**
Kdor išče znanca, za enkratno objavo **25c**
Za milodare od imena po **5c**
Za vsakovrstna naznanila, zahvale **i. t. d.,** berilo, za enkratno objavo **od** vsake besede po **2c**
Naročilu je pridejati predplačilo **v go**tovini ali znamskah.
Za večje in stalne oglase po dogovor**u**. Vprašajte za ceno.

NA PRODAJ JE V VELIKI SLOvenski naselbini prodajalna z grocerijo in mešanim blagom. Prodam zaradi odhoda. Več pove uredništvo Amerikanski Slovenec, Joliet, Ill. *7

Dowiak & Prosen

N. W. Phone 382.
1100 N. BROADWAY, JOLIET, ILL.

SLOVENSKA GOSTILNA

NAJBOLJŠE DOMAČE VINO, ŽGANJE IN SMODKE.
Fina prenočišča za potnike.

John Chapuran

SLOVENSKA I HRVATSKA GOSTILNA
Rojaki dobrodošli!
N. W. Phone 1251.
200 Ruby St., Joliet, Ill.

Bray-eva Lekarna

Se priporoča slovenskemu občinstvu v Jolietu. Velika zaloga. Nizke cene.

104 Jefferson St., blizu mosta, Joliet.

Antonija Rifel
izkušena babica.

N. W. Phone 1042.
512 N. Broadway Joliet, Ill.

Frank Bruder

Prva in največja
Slov. Grocerija in Mesnica

Cenj. slov. občinstvu v La Salle in okolici priporočam svojo zalogo najboljših grocerij ter vedno svežega mesa. Cene zmerne

154 Third St. - - Phone 492-R

JOLIET CITIZENS BREWING CO.

North Collins St., Joliet, Ill.

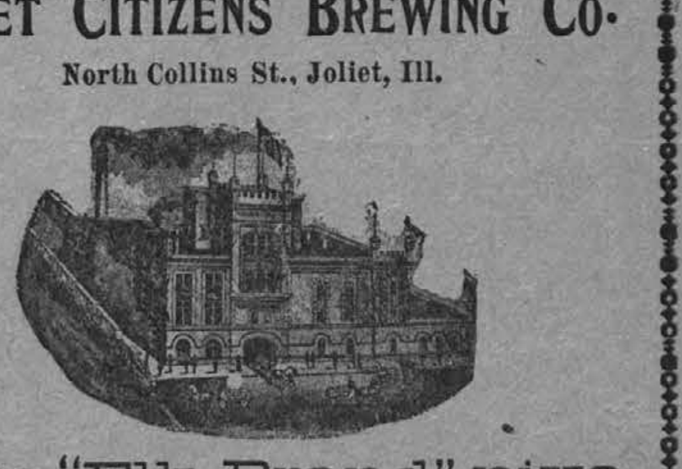

Pijte "Elk Brand" pivo
Izdelovalci najboljšega piva sodčkih in steklenicah.

ZAPRTO a ne po šerifu

Otvorimo v četrtek 9. junija

OB 9. URI ZJUTRAJ

PAZITE NA "FIREWORKS"

KO SE PRIČNE NAŠA RAZPRODAJA

Vse blago se razproda za 51c na $1.00

ZASTONJ
Par volnenih hlač prvemu moškemu odjemalcu v četrtek 19. jun. ob 9. zj.

Frank Eiserman
903 RUBY ST. JOLIET, ILL.
Med Broadway in Hickory.

ZASTONJ
Krasni jopič prvi ženski odjemalki v četrtek 19. jun ob 9. uri zj.

Roža sveta.

Angleški spisal A. R. Haggard.

(Dalje.)

"Slišal sem že, da je živel ta vitez. Ime mu je bilo D'Arcy in nosil je na svojem ščitu isto znamenje — človeško lobanjo."

"Gospod, tudi tema bratoma je ime D'Arcy in sedaj prihajata k tebi, da te prosita pomoči proti Saladinu."

Vzpričo tega imena se Sinan zgane kot se zgane kača, kadar zasluti nevarnost, in glava se je nekoliko vzdignila pod velikim turbanom.

"Kakšno pomoč in zakaj?" vpraša glas.

"Gospod, Saladin je ukradel neko žensko iz njihove hiše, ki je D'Arcyjeva nečakinja, in tadva viteza, njena brata, te prosita, da bi jima pomagal dobiti jo nazaj."

"Sporočali so mi že o tej zgodbi, a kakšno znamenje morata ta Franka pokazati? Tisti, ki je odšel pred menoj, je podaril vitezu D'Arcyju, ki mu je pomagal v nevarnosti, nek prstan in ž njim gotove pravice v tej deželi. Kje je sveti prstan, od katerega se je ločil v svoji neumnosti?"

Masuda je prestavila njegove besede in brata sta opazivši svarilo v njenih očeh in spomnivši se njenih besedi zmajala z glavo, Wulf pa odgovori:

"Našega strica viteza sira Andreja so posekali Saladinovi vojaki in umirajoč je nama naročil, da poiščeva vas. Kako bi nama mogel pripovedovati o kakem prstanu?"

Glava se mu je povesila na prsa.

"Nadejal sem se," je rekel Sinan Masudi, "da imata prstan, in prav iz tega vzroka, ženska, se je zgodilo, da sem ti dovolil privesti tadva viteza predse. Ni dobro, če so sveti znaki raztreseni po svetu, oni, ki je odšel pred menoj, mi je na smrtni postelji naročil, da naj jih dobim nazaj, če le mogoče. Zato naj se podasta nazaj v svojo deželo ter se povrneta s starodavnim prstanom in pomagal jim bom."

Masuda je prevela le poslednji stavek, brata sta pa zopet zmajala z glavo. Topot je bil Godvin, ki se je oglasil.

"Naša dežela je daleč od tukaj, gospod, in kje naj najdemo gotovo že davno izgubljeni prstan? Ne daj, da bi bila naša pot zaman. Mogočni gospod, pomagaj nam do pravice nasproti Saladinu!"

"Vsa leta svojega življenja sem iskal pravice proti Saladinu," odgovori Sinan, "pa vendar on zmaguje nad menoj. Ponudbo vama stavim. Pojdita, Franka ter mi prinesita njegovo glavo ali ga vsaj usmrtita, kakor vama naročim, in potem bomo dalje govorili."

Ko sta čula te besede, je rekel Wulf Godvinu angleški:

"Po mojih mislih je najbolje, če greva; ta družba mi ni nič kaj po godu." A Godvin ni ničesar odgovoril.

Ko sta molče stala ne vedoč, kaj bi dejala, vstopi skozi vrata tujec, se vrže na vse štiri ter se plazi skozi dvojno vrsto svetovavcev proti divanu.

"Tvoje poročilo?" reče Sinan v arabščini.

"Gospod," odgovori tujec, "obveščam te, da se je z ladijo zgodila tvoja volja." Nato pa je nadaljeval tako tiho, da sta ga brata komaj slišala, seveda pa ne razumela.

Sinan je poslušal, zatem pa rekel: "Naj vstopi fedai, da sam poda svoje poročilo, obenem pa naj pripelje seboj svoje ujetnike."

Eden svetovalcev, tisti, ki je sedel baldahinu najbližje, je sedaj vstal in kažoč na brata rekel:

"Kakšna je tvoja volja glede teh dveh Frankov?"

Svitle oči, ki so bile videti, kakor da jima hočejo prodreti do dna duše, so bile dolgo uprte vanje in Sinan je dolgo časa razmišljal. Kolena so se jima šibila, saj sta vedela, da si ustvarja sodbo glede njiju v svojem srcu in da je mnogo odvisno od njegovih besedi — tudi njuno življenje.

"Naj ostaneta tukaj," je rekel naposled. "Morda ju še kaj vprašam."

Nekoliko časa je vladala tišina. Sinan, gospod smrti, je bil v temni senci svojega baldahima videti zatopljen v misli; dvojna vrsta svetovalcev je nemo zrla preko hodnika; orjaški stražniki so stali nepremično kot kipi. Masuda je opazovala brata, brata pa sta motrila ostro rob senec, ki jo je metal baldahin na mramornata tla. Skušala sta se kazati brezbrižna, a srce jima je močno utripalo, saj sta čutila, da se pletejo važne reči, dasi nista vedela, kakšen bo konec.

Tišina je bila tako velika, tisti nečloveški, kači podobni človek je bil videti tako strašen, njegovi priletni, brez strastni svetovalci in posvetovalni prostor, obdan od vrtoglavega prepada tako čuden, da ju je prevzel strah kakor strah ob hudih sanjah. Godvin je ugibal, če je mogel Sinan videti prstan na njegovih prsih in kaj bi se mu utegnilo zgoditi, če bi ga opazil. Wulf pa je hrepenel, da bi na glas zavpil ali karkoli storil, kar bi pretrgalo to smrtno, od solnca razsvetljeno tišino. Minute so se jima zdele dolge ure.

Ko je nastal neki šum za bratoma sta se na Masudin ukaz ločila, stopila korak nazaj, tako, da sta stala drug drugemu nasproti in postrani proti Sinanu. Opazila sta, da so se zavese odgrnile. Izza njih pa so prišli štirje možje, ki so nesli nosilnico, pokrito z rjuho, pod katero sta zagledala orise trupla. Četvorica mož je prinesla nosilnico do baldahina, jo postavila na tla, se vrgla doli, vstala ter nato odšla.

Brata sta radovedno ugibala, kdo bi bil oni, kojega truplo je ležalo pod rjuho, kajti na vsak način je moralo biti mrtvo truplo; a niti gospod gora niti njegovi svetovalci in stražniki, kakor je bilo videti, se niso zanimali za celo zadevo. Vnovič so se razgrnile zavese in prikazal se je sprevod, ki se je pomikal proti terasi. Na čelu je stopal velik človek v beli halji z udelanim krvavim bodalom; za njim je stopala vitka ženska, zavita v dolg pajčolan, njej pa je sledil čokat vitez v frankovskem oklepu in z dolgim plaščem, kapuca mu je pokrivala glavo, kakor da bi branila solnčnim žarkom sijati na njegovo čelado. Na koncu so stopali štirje stražniki po dolgem prostoru, skozi dvojno vrsto svetovalcev, brata sta pa s čudnim nemirom v srcu motrila postavo in kretnje zastrte ženske, ki je urno stopala dalje, ne da bi ju opazila; ozirala se ni ne na levo ne na desno. Vodja te male družbe je dospel do baldahina, se vrgel poleg nosilnice na tla in mirno obležal. Tudi ženska, ki je stopala za njim, se je ustavila, ko pa je uzrla črno kopico na divanu, se je zdrznila.

"Ženska, odgrni pajčolan," je velel Sinanov glas.

Izprva se je obotavljala, nato pa je naglo odpela zapono, da ji je padel pajčolan raz glave. Brata sta obstrmela.

Pred njima je stala — Rozamunda!

Res, Rozamunda, vsa izmučena in upadla od bolezni, grozot in potovanja. Pri pogledu na njeno bledo, kraljevo lepoto se je Sinan na divanu premaknil in v svitlih očeh mu je gorel zloben, poželjiv ogenj. Celo svetovalci so bili videti, da so se zbudili iz svojega zamaknjenja in Masuda se vgrizne v svoje rdeče ustnice, prebledi, ter z požirajočimi očmi opazuje to žensko.

"Rozamunda!" sta zavpila brata z enim glasom.

Ko sta hitela proti njej, ju je preplašena pogledovala, zatem pa se jima je z zamolklim krikom vrgla okoli vratu, in zgrudila bi se bila skoraj onesveščena od prevelikega veselja, ako bi je ne bila ujela v naročje.

"Poslušaj," je zašepetal Godvin v angleščini, midva nisva tvoja bratranca, ampak brata, polubrata, in mi vsi ne znamo arabski.

Ona ga je slišala in Wulf ga je slišal, a okoli stoječi so mislili, da se je le pozdravljajo, kajti Wulf se je vmes oglašal v francoskem jeziku z besedami, kakor: "Pozdravljena, sestra!" "Vendar smo te našli, sestra!" ter jo je poljubil na čelo.

Rozamunda odpre oči, vstane ter poda bratoma roko. Zatem pa se je začul Masudin glas, ki jim je tolmačil Sinanove besede.

"Kakor je videti, gospica, so vam ta dva viteza znana!"

"Prav dobro. Moja brata sta, ki sem jima bila ukradena; bila sta namreč omamljena od otrovanega vina, oče pa je bil ob tej priliki žal umorjen."

"Kako pa je to, gospica, da se trdi, da ste Saladinova nečakinja? Ali sta ta dva viteza potemtakem tudi Saladinova nečaka?"

"Ne," je odgovorila Rozamunda; "sta pač sinova mojega očeta, pa od druge matere."

Ta odgovor je očividno zadovoljil Sinana, ki je uprl svoj pogled na bledo Rozamundo in ni vprašal ničesar več. Ko je razmišljal, je nastal koncem terase šunder in brata sta opazila, da si je skušal čokati vitez narediti pot skozi stražnike, ki so stali pri zavesah in mu z drogovi svojih sulic zapirali pot. Tedaj se je Godvin spomnil, da je, ravno predno se je Rozamunda razkrila, videl tega viteza, kako se je iznenada obrnil in odšel po terasi.

Sinan se ozre in da neko znamenje. Dva svetovalca skočita na noge ter odhitita proti zavesi, kjer sta nagovorila viteza, ki se je obrnil ter prišel ž njima nazaj počasi, kakor človek, ki ne gre rad. Kapuca mu je bila medtem padla z glave in Godvin in Wulf sta ga debelo gledala, ko se je bližal; dobro sta poznala ta široka pleča, te okrogle črne oči, te debele ustnice, ta polna lica.

"Lozel! Lozel je!" je rekel Godvin.

"Ta je," se oglasi Rozamunda; "Lozel je, dvojni izdajalec, ki me je najprvo izdal Saladinovim vojakom, zatem pa, ker nisem hotela slišati o njegovi ljubezni, temu Sinanu."

Ko je Wulf to slišal in se jima je Lozel ravno približal, je skočil s kletvico naprej ter ga s svojo z oklepom zavarovano roko udaril po obrazu. V tem strenotku so se stražniki vrgli vmes in Sinan vpraša po Masudi:

"Zakaj se drzneš vpričo mene udariti tega Franka?"

"Radi tega, gospod," odgovori Wulf, "ker je lopov, ki je kriv vse naše nesreče. Poziviam ga, da se mi postavi nasproti za boj na smrt."

"In jaz tudi," dostavi Godvin.

"Pripravljen sem," zakriči Lozel, ki ga je udarec silno raztogotil.

"Zakaj si pa potem skušal odnesti pete, pes, ko si zagledal naše obraze?" vpraša Wulf.

Masuda povzdigne roko in obrnjena proti Lozelu spregovori v imenu Sinanovem.

"Hvala ti na uslužnosti, ki si mi jo izkazal. Govoril sem s tvojim odposlancem, Frankom, ki ga poznam izza prejšnjih časov. Po tvojem naročilu in navodilu sem poslal enega svojih častnikov z vojaki, da pomore Saladinove ljudi na ladji in ujamejo to gospico, ki je njegova nečakinja, kar se je vse zgodilo. Po pogodbi, sklenjeni s tvojim odposlancem, bi moral zdaj izročiti to gospico tebi — —

Pri teh besedah sta Godvin in Wulf zaškripala z zobmi ter ga strme gledala.

"A ta dva viteza trdita, da si jo njima ukradel in eden te je udaril in pozval na dvoboj, in ti si poziv sprejel. Prav rad odobrim ta dvoboj, saj si že dolgo želim videti dva frankovska viteza v boju po njihovem običaju. Jaz določim spored; ti dobiš najboljšega konja v mojem kraljestvu, ta vitez pa bo jezdil svojega. Pogoji boja pa so: Boj se vrši na mestu med notranjimi in zunanjimi vrati trdnjave, in ta boj, ki mora biti boj na življenje in smrt, se vrši v noči polne lune — to je, od danes čez tri dni. Ako boš ti zmagovalec, se potem dalje pogovoriva o zadevi gospice, ki si jo želiš pridobiti za ženo."

"Gospod," odgovori Lozel, "kdo more na tem strašnem kraju v mesečini nastaviti sulico? Ali tako držiš svojo besedo?"

"Jaz jo pa morem in hočem!" zavpije Wulf. "Pes, bojeval bi se s teboj med peklenskimi vrati."

"Drži svojo besedo," reče Sinan, "saj si dejal, da sprejmeš poziv tega viteza, ne da bi stavil kake pogoje; in kadar boš z njegovim mrtvim truplom dokazal, da njegova stvar ni pravična, potem pa govoriva midva. Spremite ga v vnanjo trdnjavo ter mu postrežite z vsem najboljšim, kar premoremo. Pripeljite mu mojega velikega vrana, da jezdi na njem po mostu sempatja ali kjerkoli mu drago med mestnim ozidjem, ponoči ali podnevi. Pazite pa, da se ne približa tej gospici, ki jo je izdal v moje roke, ali tema vitezema, svojima sovražnikoma, in da meni ne pride pred oči. Ni me volja govoriti s človekom, ki je bil udarjen v lice, dokler ni s krvjo opral udarca."

Ko je Masuda prenehala s prevajanjem, je dal Sinan znamenje, predno je Lozel mogel odgovoriti in priskočile so straže ter odvedle Lozela s terase.

"Zdravstvuj, gospod tat," je Wulf zavpil za njim, "dokler se ne srečava na ozkem mostu in tam poravnava svoj račun. Z Godvinom si se že boril, nemara boš imel z Wulfom več sreče!"

Lozel se je ozrl, ker pa ni [illegible] pravih besed, je odšel svojo pot.

"Sedaj pa tvoje poročilo," reče Sinan vitkemu knezu, ki je ves ta čas ležal pred njim na obrazu nepremično kakor postava na nosilnici. "Še enega ujetnika imate, kajneda, velikega emirja Hasana. Kje pa je oni francoski ogleduh?"

"Gospod," je rekel, "storil sem, kakor si velel. Vitez, ki je pravkar odšel, je krmaril ladjo v zaliv, kakor je bilo dogovorjeno. Napadel sem pri dnevnem svitanju. Saladinovi vojaki so se hrabro borili, kajti ta gospica nas je ugledala, jim dala znamenje, da so imeli časa zbrati se, in mi smo mnogo ljudi izgubili. Naposled pa smo jih premagali in pobili vse razun princa Hasana, ki smo ga ujeli. Pustil sem na mestu nekaj ljudi, da stražijo ladjo. Ladjinemu moštvu smo prizanesli, ker so bili služabniki Franka Lozela, jih izpustili na obrežje skupno z neko frankovsko žensko, ki je bila služabnica te gospice, da si poiščejo pot do najbližjega mesta. To žensko sem hotel usmrtiti, ker pa je ta gospica, vaša ujetnica, prosila za njeno življenje, češ, da je prišla iz dežele Frankov iskat svojega moža, sem ji prizanesel, ker nisem imel posebnega povelja. Včeraj zjutraj smo odrinili proti Masijafu; princ Hasan je bil v nosilnici skupaj z onim frankovskim ogleduhom, ki je bil nekaj časa tukaj ter vam sporočil o ladjinem prihodu. Ponoči sta spala v istem šotoru; princa sem pustil zvezanega pod varstvom straže; ali zjutraj, ko smo prišli pogledat, smo opazili, da je Hasan pobegnil — kako, ne vem — frankovski ogleduh pa je ležal z rano od noža skozi srce mrtev v šotoru. Glejte!" in odgrnil je rjuho z nosilnice in prikazalo se je trdo truplo ogleduha Nikolaja, ki je mrtev ležal tam z izrazom groze na svojem obrazu.

"Tudi ta je našel konec, kakor ga je bil zaslužil," je zamrmral Wulf Godvinu.

"Iskal sem ga povsod brez uspeha, nato pa sem prišel sem s to gospico, vašo ujetnico in Frankom Lozelom. Govoril sem."

Ko je Sinan čul to poročilo, je pozabil na svojo mirnost, planil z divana in stopil dva koraka naprej. Tu se je ustavil; jeza mu je gorela v iskrečih se očeh. Za trenotek si je pogladil brado in brata sta na njegovem kazalcu opazila prstan, ki je bil tako močno podoben tistemu, ki ga je imel Godvin okoli vratu, da bi ju nikdo ne mogel razločiti.

"Človek," je rekel Sinan z zamolklim glasom, "kaj si storil? Zakaj si pustil, da je pobegnil emir Hasan, največji prijatelj in general sultana iz Damaska. Ob tem času je tam ali vsaj že blizu in tekom šestih dni bomo videli Saladinovo vojsko jezditi po naših poljanah. Zakaj nisi pomoril moštva in frankovske ženske? Tudi ti bodo prinesli vest o zajetju ladje in te gospice, ki je iz Saladinove hiše in ki bi jo rajši imel nego celo frankovsko kraljestvo. Kaj porečeš?"

"Gospod," odgovori vitki častnik in glas se mu je tresel, "vsemogočni gospod, jaz nisem imel nobenega povelja od tebe pomoriti ladjino moštvo in Frank Lozel mi je povedal, da se je z vami dogovoril, da jim prizanesemo."

"Potem, suženj, je on lagal. Dogovoril se je z menoj po tem mrtvem ogleduhu, da se vse pomori, in dalje, ali ti ni znano, da želim smrti, ne življenja, če ne dam posebnih povelj v takem slučaju? Kaj pa s princem Hasanom?"

(Dalje prih.)

Kadar se mudite na vogalu Ruby and Broadway ne pozabite vstopiti v

MOJO GOSTILNO

kjer boste najbolje postreženi.

Fino pivo, najboljša vina in smodke.

Wm. Metzger

Ruby and Broadway *JOLIET*

Chi. Phone: Office 658, Res. 3704

Office hours: 9—12 a. m. 1—5 and 7—8 p. m.

Dr. S. Gasparovich

Slovenski Zobozdravnik.

Joliet National Bank Bldg. 4th Floor, Room 405.

JOLIET, :-: ILLINOIS.

Anton Kirinčič

Cor. Columbia in Chicago Sts

JOLIET, ILL.

Gostilničar

Točim izvrstno pivo, katero izdeluje slavnoznana Joliet Citizens Brewing Company.

POZOR, ROJAKINJE!

Ali veste kje je dobiti najboljše meso po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

J. & A. Pasdertz

se dobijo najboljše sveže in prekajene klobase in najokusnejše meso. Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba je naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati nas v našej mesnici in groceriji na vogalu Broadway and Granite Streets.

Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1113

JOHN PRUS

N. W. telefon 170.

STAVBENIK IN KONTRAKTOR

Stavi in popravlja hiše.

Woodruff Road. Joliet, Ill

JOSIP ZALAR

JAVNI NOTAR,

1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

izdeluje vsakovrstne pravoveljavne listine in izvršuje vse v notarsko stroko spadajoče zadeve za Združene Države in staro domovino.

Chicago tel. 1048, N. W. 770.

Phone Canal 498.

August Poglajen,

2300 S. Robey Street

CHICAGO, :: :: ILLINOIS

Gostilna

SE PRIPOROČA ROJAKOM.

Louis Wise

"MEET ME FACE TO FACE"

gostilničar

200 Jackson St., Joliet, Ill

Prijateljem in znancem naznanjam, da sem kupil Mauserjev salun, kjer me lahko najdete vsak čas in se okrepčate. V zalogi imam najboljša vina in druge pijače.

J. C. Adler & Co.

priporoča rojakom svojo

Mesnica

Tel. 101 Joliet, Ill

Mi hoćemo tvoj denar ti hočeš naš les

Če boš kupoval od nas, ti bomo vselej postregli z najnižjimi tržnimi cenami. Mi imamo v zalogi vsakovrstnega lesa.

Za stavbo hiš in poslopij mehki in trdi les, lath, cederne stebra, desk in šinglne vsake vrste.

Naš prostor je na Desplaines ulici blizu nevega kanala.

Predne kupiš LUMBER, oglasi se pri nas in oglej si našo zalogo! Mi ta bomo zadovoljili in ti prihranili denar.

W. J. LYONS

Naš office in Lumber Yard na vogalu DES PLAINES IN CLINTON STS.

Time Schedule

Effective Sunday, May 25, 1913.

ILLINI TRAIL

Chicago, Ottawa & Peoria Railway

INTERURBAN CARS

Leave Joliet.	Arrive.
6:05 a. m. Princeton	6:25 a. m.
6:30 a. m. Rockdale	6:58 a. m.
7:05 a. m. Ladd	7:40 a. m.
8:05 a. m. Princeton	8:40 a. m.
9:05 a. m. Ladd	9:40 a. m.
10:05 a. m. Princeton	10:40 a. m.
11:05 a. m. Ladd	11:40 a. m.
12:05 a. m. Princeton	12:40 p. m.
1:05 p. m. Ladd	1:40 p. m.
2:05 p. m. Princeton	2:40 p. m.
3:05 p. m. Ladd	3:40 p. m.
4:05 p. m. Princeton	7:40 p. m.
5:05 p. m. Ladd	5:45 p. m.
6:05 p. m. Princeton	7:45 p. m.
7:05 p. m. to Ladd	
8:05 p. m. Princeton-Ladd	9:40 p. m.
9:05 p. m. to Morris	
9:50 p. m. LaSalle	10:40 p. m.
11:05 p. m. Ottawa	11:40 p. m.

Direct connections at Ottawa, for Streator and Grand Ridge.

And to following stations:—Rockdale, Minooka, Morris, Seneca, Marseilles, Ottawa, Starved Rock, Utica, LaSalle, Peru, Spring Valley, Marquette, Howe, DePue, Bureau.

F. E. FISHER, Gen. Supt.

N. W. Phone 406.

Frank Podobnik

920 N. Chicago Street

JOLIET, ILLINOIS.

Vabi rojake Slovence i Hrvate, da ga gostoma posetijo v njegovem salunu.

DOBRO DOŠLI!

Buchanan-Daley Co.

Desplaines and Allen Sts. JOLIET, ILLINOIS

Les za Stavbe in Premog

Največja zaloga v mestu

PREDNO NAROČITE DOBITE NAŠO CENO

TELEFONI 597

Square Deal Vsakemu

EDINA SLOVENSKA TVRDKA

Zastave, regalije, znake, kape, pečate in vse potrebščine z društva in jednote.

DELO PRVE VRSTE. CENE NIZKE.

F. KERŽE CO.

2616 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.

SLOVENSKE CENIKE POŠILJAMO ZASTONJ

Naročite zaboj steklenic

novega piva, ki se imenuje

EAGLE EXPORT

ter je najboljša pijačo.

E. Porter Brewing Company

Oba telefona 405. S. Bluff St., Joliet, Ill.